

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Проректор з навчально-методичної роботи
Каріна НЕМАШКАЛО

З А Т В Е Р Д Ж У Ю "

ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Правове регулювання економіки

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Завідувач кафедри *правового регулювання економіки*

 Олег ЛУК'ЯНЧИКОВ

Харків
2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри правового регулювання економіки

Протокол № 6 від 17.01.2023 р.

Розробники:

Лук`янчиков О.М., к.ю.н., доц. кафедри правового регулювання економіки

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Конституція України проголосила Україну соціальною державою. Відповідно до Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом. Це право гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Правила, за якими працює система соціального забезпечення, встановлюється державою, шляхом прийняття нормативно-правових актів (Конституція України, Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України тощо).

Під час опанування курсу «Право соціального забезпечення» студенти вивчають основні поняття та принципи права соціального забезпечення; пізнають систему чинного законодавства про соціальне забезпечення, дізнаються про правові проблеми, що виникають в процесі його застосування; набувають знань про особливості правового статусу суб'єктів права соціального забезпечення; вивчають підстави та умови виникнення, зміни та припинення соціально-забезпечувальних правовідносин, а також отримують практичні навички застосування законодавства України.

Метою навчального курсу є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок для подальшої роботи у сфері соціального забезпечення, представництва інтересів клієнтів у справах, пов'язаних з реалізацією права на соціальне забезпечення.

Головні **завдання** навчальної дисципліни полягають у розумінні форм та змісту процесуальних документів; особливостей підготовки процесуальних документів на всіх стадіях цивільного процесу; роботи з джерелами цивільного процесуального права та вміння критично та аргументовано оцінювати нормативний матеріал.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні, законодавчі та практичні положення цивільного процесуального права, які пов'язані техніко-юридичними особливостями складання процесуальних документів.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3-4
Семестр	5-8
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	іспит

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Теорія держави та права	Виробнича практика
Конституційне право	
Трудове право	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	<p>Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	<p>Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p>	<p>Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p>	<p>Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.</p>

<p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	
<p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>ДК2 Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p>	<p>Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.</p>

<p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	
<p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>	<p>Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та</p>	<p>Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p>

<p>інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p>	<p>Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.</p>
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	<p>Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.</p>
<p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p> <p>Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.</p>
<p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.</p>	<p>Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p>

<p>Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>	
<p>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>Здатність працювати в команді.</p> <p>Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p> <p>Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.</p> <p>Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p> <p>Знання і розуміння завдань, принципів, доктрин, а також змісту правових інститутів господарського права та господарського процесуального права.</p> <p>Здатність здійснювати правовий супровід діяльності суб'єктів господарювання.</p>	<p>Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.</p>

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні положення права соціального забезпечення.

Тема 1. Засади соціального забезпечення

Історичний розвиток соціального забезпечення. Значення і функції соціального забезпечення. Організаційно-правові форми й види соціального забезпечення. Безумовний базовий дохід – майбутнє права соціального забезпечення.

Тема 2. Предмет, метод, система, принципи і джерела права соціального забезпечення

Предмет права соціального забезпечення. Метод права соціального забезпечення. Система права соціального забезпечення. Принципи права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення.

Тема 3. Конституційно-правові засади права соціального забезпечення.

Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії.

Прожитковий мінімум – базовий державний соціальний стандарт.

Змістовий модуль 2. Пенсійне забезпечення.

Тема 4. Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Законодавство про пенсійне забезпечення. Система пенсійного забезпечення. Правовий статус застрахованих осіб і страхувальників. Страхові внески. Страховий стаж.

Тема 5. Пенсії в солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Поняття й види пенсій. Пенсії за віком. Пенсії по інвалідності. Пенсії у зв'язку із втратою годувальника.

Тема 6. Спеціальне пенсійне забезпечення.

Роль і значення спеціального пенсійного забезпечення. Пенсійне забезпечення звільнених з військової служби та деяких інших осіб. Пенсії за вислугу років окремих категорій працівників за Законом України «Про пенсійне забезпечення». Пенсії за віком на пільгових умовах. Пенсії за особливі заслуги перед Україною.

Тема 7. Порядок призначення і виплати пенсій.

Звернення за призначенням пенсії. Строки призначення (перерахунку) і виплати пенсії. Порядок визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсії. Індексація і перерахунок розміру пенсій. Періодичність і порядок виплати пенсій. Виплата пенсії за минулий час. Припинення і поновлення виплати пенсії.

Тема 8. Накопичувальна система пенсійного страхування. Недержавне пенсійне забезпечення.

Накопичувальний фонд. Джерела формування накопичувальної системи пенсійного страхування та використання її коштів. Пенсійні активи накопичувальної системи пенсійного страхування. Компанії з управління активами. Обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами.

Недержавне пенсійне забезпечення, що здійснюється пенсійними фондами. Адміністрування недержавного пенсійного фонду. Управління активами недержавних пенсійних фондів. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Пенсійні виплати недержавного пенсійного забезпечення.

Тема 9. Пенсійний фонд України.

Статус та завдання Пенсійного фонду. Органи управління Пенсійного фонду. Кошти Пенсійного фонду.

Змістовий модуль 3. Соціальні виплати. Соціальні допомоги. Соціальні послуги.

Тема 10. Виплати і соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

Виплати і соціальні послуги по загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Виплати і соціальні послуги по загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Виплати й соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у випадку безробіття.

Тема 11. Державні соціальні допомоги.

Поняття й види державних соціальних допомог. Державні соціальні допомоги сім'ям з дітьми. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю.

Тема 12. Соціальні послуги

Поняття «соціальні послуги» і форми їх надання. Порядок надання та отримання соціальних послуг. Соціальні послуги бездомним особам і безпритульним дітям. Реабілітаційні послуги особам з інвалідністю.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

У навчальному процесі використовуються традиційні методи – словесні (розповідь, пояснення, лекція, бесіда, дискусія, у дистанційному навчанні – есе, семінар) (Тема 1-12), наочні (показ: ілюстрація, демонстрація презентація) (Тема 1-12), практичні (вправи – ситуаційні завдання, кейси, творчі вправи, виконання творчого завдання, науково-дослідна робота) (Тема 1-12), контрольні (експрес-опитування, письмові контрольні роботи, підсумковий контроль) (Тема 6, 12) і самостійні (аналіз нормативно-правових актів) (Тема 1-12).

Крім того, використовуються діалогічні методи навчання (методи активізації навчально-пізнавальних дій), зокрема, до них належать аналіз конкретної ситуації (Теми 1-12), «мозковий штурм» («атака») (Теми 5-9), навчально-тематична дискусія (Теми 1-12), ділова гра (Тема 5), професійна консультація (Теми 1-12), тощо.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яка передбачає такі контрольні заходи:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі контрольної роботи як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль знань здійснюється на практичних заняттях. На практичних заняттях оцінювання рівня володіння студентами теоретичним матеріалом та правильністю виконання практичних завдань, оцінюється 5 балами (максимальна кількість балів складає 30 балів).

Крім того, поточний контроль включає перевірку успішності виконання самостійної роботи і оцінюється максимально 20 балами: індивідуальне завдання – максимально 10 балів та 2 творчі завдання – максимально 10 балів.

Модульний контроль проводиться у формі письмової контрольної роботи, яка включає 2 практичних завдання (стереотипні) максимальною кількістю 5 балів. Навчальною дисципліною передбачено проведення двох модульних контролів, за результатами яких студент максимально отримує 10 балів.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається з 3 завдань (одне стереотипне – теоретичне питання, два діагностичних – практичні завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Відповіді на питання діагностичного рівня демонструють вміння вирішувати нескладні ситуативні завдання шляхом застосування нормативно-правових актів, що регулюють корпоративні правовідносини.

Відповідь на питання стереотипного рівня має виявити уміння ефективно та правильно застосовувати законодавство, давати абсолютно правильну аргументовану відповідь.

Кожний рівень питань оцінюється окремо, а загальна оцінка підраховується як зважена сума оцінок за кожне питання. Кількісний показник (бал) встановлюється залежно від ступеня виконання завдання. Максимальний бал за іспит – 40.

Завдання стереотипного рівня подано у вигляді теоретичного питання, яке треба розкрити (надати характеристику змісту і скласти відповідну схему). Оцінюється правильна відповідь за питання – 10 балів. Завдання діагностичного рівня подано у вигляді практичного завдання невеликої складності. Кожне правильна вирішене завдання оцінюється у 15 балів:

2 бали – за правильний алгоритм вирішення завдання;

4 бали – за юридичну правильність вибору нормативно-правових актів, що застосовуються до розв'язання завдання;

4 бали – за наявність і ґрунтовність висновку;

1 бали – за охайність подання результатів;

4 бали – за наявність пояснень щодо алгоритму вирішення завдання.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально

можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мах бал
Змістовий модуль 1. Загальнотеоретичні положення права соціального забезпечення.			
<i>Аудиторна робота</i>			
Тема 1.	Лекція	Проблемна лекція на тему 1: Засади соціального забезпечення	Активна робота на лекції.
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 1. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань
<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.
<i>Аудиторна робота</i>			
Тема 2.	Лекція	Лекція 2 на тему: Предмет, метод, система, принципи і джерела права соціального забезпечення	Активна робота на лекції.
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 2. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань
<i>Самостійна робота</i>			

	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять. Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань. Перевірка домашніх завдань.	
Тема 3.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 3 на тему: Конституційно-правові засади права соціального забезпечення.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 3. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Змістовий модуль 2. Пенсійне забезпечення.				
Тема 4.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 4 на тему: Загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.	Активна робота на лекції.	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 4. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Підготовка творчого завдання		Презентація результатів		
Тема 5.	Лекція	Лекція 5 на тему: Пенсії в солідарній системі загальнообов'язкового	Активна робота на лекції	

		державного пенсійного страхування.		
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 5. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
			Захист творчого завдання	5
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 1-6.	Вивчення основної та додаткової літератури.	
<i>Аудиторна робота</i>				
Тема 6.	Лекція	Лекція 6 на тему: Спеціальне пенсійне забезпечення.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 6. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	
		Написання модульної контрольної роботи за темами 1 – 6.	Перевірка контрольної роботи.	5
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.	
<i>Аудиторна робота</i>				
Тема 7.	Лекція	Лекція 7 на тему: Порядок призначення і виплати пенсій.	Активна робота на лекції	

	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 7. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.		
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5	
<i>Самостійна робота</i>					
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.		
<i>Аудиторна робота</i>					
Тема 8.	Лекція	Лекція 8 на тему: Накопичувальна система пенсійного страхування. Недержавне пенсійне забезпечення.	Активна робота на лекції		
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 8. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.		
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань		
	<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.		
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.		
<i>Аудиторна робота</i>					
Тема 9.	Лекція	Лекція 9 на тему : Пенсійний фонд України.	Активна робота на лекції		
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 9. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.		
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5	
	<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх			

	самостійного опрацювання		завдань.	
Змістовий модуль 3. Соціальні виплати. Соціальні допомоги. Соціальні послуги.				
Тема 10.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 10 на тему: Виплати і соціальні послуги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 10. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
			Захист творчого завдання	5
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
Тема 11.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 11 на тему: Державні соціальні допомоги.	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 11. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Вирішення практичних завдань	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
		Огляд чинного законодавства за темою.	Перевірка домашніх завдань.	

		Підготовка до модульної контрольної роботи за темами 7 – 12.	Вивчення основної та додаткової літератури.	
Тема 12.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція 12 на тему : Соціальні послуги	Активна робота на лекції	
	Практичне заняття	Практичне заняття за темою 12. Розгляд теоретичних питань за темою.	Активна участь в обговоренні теоретичних питань теми.	
		Вирішення практичних завдань по темі.	Активна участь у вирішенні ситуаційних завдань.	
		Написання модульної контрольної роботи за темами 7 – 12.	Перевірка контрольної роботи.	5
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань.	
Огляд чинного законодавства за темою.		Перевірка домашніх завдань.		
	Підготовка індивідуального завдання	Перевірка індивідуального завдання	10	
Іспит				40
Разом				100

Рекомендована література

Основна

1. Загальна декларація прав людини: Резолюція 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Резолюція 2198 (XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042#Text
3. Європейська соціальна хартія (переглянута): Хартія Ради Європи від 3 травня 1996 року, і додатковий протокол до неї від 5 травня 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
4. Хартія соціального забезпечення: Хартія Всесвітнього конгресу професійних спілок від 15 лютого 1982 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_418#Text
5. Конституція України від 28 червня 1996 р. Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141.

6. Основи законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України № 16/98-ВР від 14 січня 1998 року. Відомості Верховної Ради України, 1998, № 23, ст.121.
7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. Закон України № 2017-III від 5 жовтня 2000 року Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 48, ст.409.
8. Про прожитковий мінімум. Закон України № 966-XIV від 15 липня 1999 року Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 38, ст.348
9. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України № 1105-XIV від 23 вересня 1999 року Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 46-47, ст.403.
10. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України № 1533-III від 2 березня 2000 року. Відомості Верховної Ради України, 2000, № 22, ст.171.
11. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України № 1058-IV від 9 липня 2003 року. Відомості Верховної Ради України, 2003, №№ 49-51, ст. 376.
12. Про пенсійне забезпечення: Закон України № 1788-XII від 5 листопада 1991 року. Відомості Верховної Ради України, 1992, № 3, ст.10.
13. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України № 1057-IV від 9 липня 2003 року. Відомості Верховної Ради України, 2003, № 47-48, ст.372.
14. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України № 2811-XII від 21 листопада 1992 року. Відомості Верховної Ради України, 1993, № 5, ст.21.
15. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України № 1768-III від 1 червня 2000 року. Відомості Верховної Ради України, 2000, № 35, ст.290
16. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України № 2109-II від 16 листопада 2000 року. Відомості Верховної Ради України, 2001, № 1, ст.2.
17. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України № 1727-IV від 18 травня 2004 року. Відомості Верховної Ради України, 2004, № 33-34, ст. 404.
18. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України № 875-XII від 21 березня 1991 року. Відомості Верховної Ради УРСР, 1991, № 21, ст.252.
19. Про соціальні послуги: Закон України № 2671-VIII від 17 січня 2019 року. Відомості Верховної Ради, 2019, № 18, ст.73.

Додаткова

20. Москаленко О.В. Лук'янчиков О.М., Новіков Д.О. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Харків: Юрайт, 2021. 184 с.
21. Москаленко О.В. Лук'янчиков О.М. Гармонізація стандартів соціального забезпечення в Україні з Європейською соціальною хартією. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. Вип. 2. С. 131-134.
22. Лук'янчиков О.М. Базовий державний соціальний симулякр. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені ЕО Дідоренка*. 2020. №3 (91). С. 338-348.
23. Москаленко О.В. Лук'янчиков О.М. Сучасний стан гармонізації стандартів соціального забезпечення в Україні з Європейською соціальною хартією. *Актуальні проблеми приватного та публічного права: матеріали III Міжнародної наук.-практ. Інтернет-конференції присвяченої 92-річчю з дня народження член-кор. НАПрН України, академіка МКА, Заслуженого діяча науки України, д.ю.н,проф. Процевського О.І (2 квітня 2021 р., м. Харків)*. Харків, ХНПУ, 2021. С. 209-212.

24. Лук'янчиков О.М. Платіть собі пенсію самі. Підсумки пенсійних реформ в Україні. *Журнал «Спільне»* (26.07.2021). URL: <https://commons.com.ua/uk/pidsumki-pensijnih-reform-v-ukrayini/?fbclid=IwAR2X6IBRGkga-Hq76z7elWVU68yCncmvp2S6Qgt0a3OW3EODa4ONYyUrnss>
25. Новіков Д.О. Перспективи дослідження теорії «безумовного основного доходу» наукою трудового права. *Збірник наукових праць. Серія Право, Харків: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди*. 2016. Вип. 25. С. 33-41.
26. Яковлева Г. О. До визначення поняття та природи соціальних ризиків у праві соціального забезпечення. *Право та інновації*. 2018. № 2. С. 49–53
27. Шалієвська Л. І. Пенсійне забезпечення: зарубіжний досвід та уроки для України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 4. С. 96–100.
28. Правові проблеми трудового та пенсійного законодавства України в контексті євроінтеграції : монографія / Н. М. Хуторян та 520 ін.; відп. ред. Н. М. Хуторян; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. Харків : Право, 2018. 255 с.
29. Право соціального забезпечення, : навч. посіб. / авт.: Ярошенко О. М., Слюсар А. М., Ветухова І. А. та ін.. Харків, 2019. 376 с.
30. Пенсійне забезпечення у солідарному рівні загальнообов'язкового державного пенсійного страхування / В. М. Андрій , О. Л. Кучма, Л. М. Сіньова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Маслаков, 2018. 474 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

31. Офіційний портал Верховної Ради України. - Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
32. Єдиний державний реєстр судових рішень. - Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>
33. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. - Режим доступу: <https://www.nssmc.gov.ua/>
34. Верховний Суд України. - Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/
35. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Право соціального забезпечення», розроблений в ПНС. - Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9750>.